

	UČNI NAČRT PREDMETA/COURSE SYLLABUS
Predmet	Etika v zdravstveni negi
Course title	Ethics in Nursing Care

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Zdravstvena nega / 1. stopnja	Zdravstvena nega	1. letnik	1.
Nursing Care / 1 st Cycle	Nursing Care	1 st year	1 st

Vrsta predmeta/Course type obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta/University course code

Predavanja	Seminar	Sem. vaje	Lab. vaje	Teren. vaje	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	Laboratory work	Field work	Individ. work	
30		15			30	3

Nosilec predmeta/Lecturer: Kristina Rakuša Krašovec, viš. pred.

Jeziki/ Languages:	Predavanja/Lectures:	slovenski/Slovenian
	Vaje/Tutorial:	slovenski/Slovenian

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	Prerequisites:
Vpis v prvi letnik študijskega programa.	A prerequisite for inclusion is enrolment in the first year of study.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
<i>Zdravstvena nega kot etična disciplina.</i> Lik medicinske sestre, poklicna identiteta, standardi etičnega vedenja, etika in kakovost, varnost zdravstvene nege. <i>Definiranje temeljnih pojmov.</i> Etika, morala, zakon, deklaracija, kodeks bonton, družbena/profesionalna etika. <i>Etika kot filozofska disciplina.</i> Etika iz kulturno zgodovinske perspektive, temeljne discipline etike, tradicionalna etika, teorije etike, načela etike, etika in pravo, bioetika. <i>Deklaracije, konvencije, listine in etični kodeksi.</i> <i>Razvoj etike v zdravstveni negi.</i> <i>Teorije etike v zdravstveni negi.</i>	<i>Nursing care as an ethical discipline.</i> The character of a nurse, professional identity, standards of ethical conduct, ethics quality, safety of nursing care. <i>Defining fundamental terms.</i> Ethics, morality, law, etiquette, code of conduct, social/professional ethics. <i>Ethics as a philosophical discipline.</i> Ethics from a cultural and historical perspective, fundamental ethics disciplines, traditional ethics, the theory of ethics, ethics and law, bioethics. <i>Declarations, conventions, documents and ethics code.</i> <i>The development of ethics in nursing care.</i> <i>Theory of ethics in nursing care.</i>

Etika vrlin, etika dolžnosti, utilitaristične etične teorije, etika skrbi. • <i>Etični koncepti v zdravstveni negi</i> Pristojnosti, odgovornosti, zagovorništvo in sodelovanje. • <i>Kodeks etike v zdravstveni negi.</i> • <i>Prepoznavanje, razvijanje in oblikovanje etičnega ravnanja.</i> Vzgoja za etično ravnanje, osebne in profesionalne vrednote, stališča in prepričanja, motivi, vest, refleksija in samonadzorovano delovanje. • <i>Pravice, dolžnosti, odgovornosti udeleženi v zdravstveni negi.</i> Zakoni in kodeks etike, preprečevanje strokovne napake, proces etičnega odzivanja na storjeno strokovno napako, pritožbena pot za neetično ravnanje. • <i>Etični vidiki sodelovanja, komunikacije.</i> Odnos do pacienta, odnos do sodelavcev istih/ različnih strok, odnos do študentov, odnos do svojcev, obiskovalcev, osebno obnašanje na delu, prepoznavanje stereotipiziranega ravnanja. • <i>Sprejemanje etičnih odločitev in modeli etičnega odločanja.</i> • <i>Etični problemi in etične dileme v zdravstveni negi.</i> Modeli za analizo in reševanje etičnih problemov, dilem. • <i>Raziskovanje v etiki in etika raziskovanja.</i> • <i>Etika zdravstvene nege in družbena etika v prihodnosti.</i>	Ethics of virtues, duty, utilitarian theories of ethics, ethical concerns. • <i>Ethical concepts in nursing</i> Competences, accountabilities, advocacy and cooperation. • <i>Code of ethics in nursing care.</i> • <i>Identifying, developing and designing the ethical behaviour.</i> Education for ethical conduct, both personal and professional values, attitudes, motives, perspectives and beliefs, conscience, reflection and self-controlled functioning. • <i>The rights, duties, and responsibilities of the involved in nursing care.</i> The laws and the code of ethics, prevention of professional misconduct, the ethical respond on the professional error committed, the appellate path for unethical conduct. • <i>Ethical aspects of cooperation, communication.</i> Relationship with patients, relationship with colleagues of the same/different disciplines, relationship with students, family, visitors, personal behaviour at work, identifying the stereotypical conduct. • <i>Accepting ethical decisions and models of the ethical decision making.</i> • <i>Ethical problems and dilemmas in nursing care.</i> Models for analysis and resolution of ethical problems and dilemmas. • <i>Research in ethics and the ethics of researching.</i> • Nursing and social ethics in the future.

Temeljna literatura in viri/Readings:

Temeljna literatura/Basic literature

- Tschudin, V. (2004). *Etika v zdravstveni negi*. Ljubljana: Educy, Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.
- Prebil, A., Mohar, P. in A, Fink. (2013). *Etika in zakonodaja v zdravstvu*. Ljubljana: Grafenauer.

- Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi. (2014) Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije- Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.
- *The ICN code of ethics for nurses*. (2012). Geneva: International Council of Nurses (2012). Dostopno na: http://www.icn.ch/images/stories/documents/about/icncode_english.pdf.
- *Splošna deklaracija človekovih pravic*. (1948). Dostopno na: <http://www.varuh-rs.si/index.php?id=102>.
- Klemenc, D., Kvas, A., Pahor, M., Šmitek, J. (ur.). (2003). *Zdravstvena nega v luči etike*. Ljubljana: Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana.
- Balažič, J. (2006). *Medicinska deontologija s filozofijo*. Ljubljana: Katedra za sodno medicino in medicinsko deontologijo.

Priporočljiva literatura/Recommended literature

- Filej, B, Panjkihar, M, Koban, B in Železnik, D. (ur.). (2006). *Kakovostna komunikacija in etična drža sta temelja zdravstvene in babiške nege*. Maribor: Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Maribor.
- Kvas, A. (ur.). (2009). *Pravno-etične dileme-izziv za profesijo zdravstvene nege*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije-Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji.
- Kalauz, S. (2012). *Etika u sestrinstvu*. Zagreb: Medicinska naklada
- Wheeler, H. (2012). *Law, ethics and professional issues for nursing*. Milton Park, Abingdon (Oxon); London; New York: Routledge.
- Gallagher, A in Hodge, S.(ur). (2012). *Ethics, Law and Professional Issues: a practice-based approach for health professionals*. Basingstoke; New York (US): Palgrave Macmillan.
- Pessina, A. (2013). *Bioetika: Kritična vest tehnološke civilizacije*. Ljubljana: Družina.
- Tadd, W. (2003). *Ethics in nursing education, research and management*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Deigh, J. (2010). *An Introduction to Ethics*. New York: Cambridge University Press.
- Izbrani članki iz zbornikov strokovnih srečanj, izbrani članki iz domačih in tujih strokovnih revij, izbrane internetne strani.

Cilji in kompetence:

Učna enota prispeva predvsem k razvoju naslednjih splošnih in specifičnih kompetenc:

- poznavanje profesionalne etike, pravne zakonodaje, priznavanje in spoštovanje moralnih in etičnih načel in vrednot ter njihova uporaba pri strokovnem praktičnem delu,
- koherentno obvladovanje temeljnega znanja, sposobnost povezovanja znanja z različnih področij na katerih temelji splošna zdravstvena nega,
- usposobljenost za avtonomno, holistično, tolerantno, skrbno in občutljivo

Objectives and competences:

The learning unit mainly contributes to the development of the following general and specific competences:

- knowledge of professional ethics, legislation, recognition of and respect for the moral and ethical principles and values, as well as their use at practical work,
- a coherent management of fundamental knowledge, the ability of integrating knowledge from different fields on which nursing care is based,
- qualification for autonomic, holistic, tolerant, careful and sensitive treatment

obravnavo posameznika ali skupine, brez izrekanja sodb ob zagotavljanju/varovanju pravic, zaupanja in želja različnih posameznikov in skupin, • razumevanje in upoštevanje raznolikosti globalnega ter lokalnega okolja pri organizaciji in izvajanju celovite zdravstvene nege, • usposobljenost za prevzemanje odgovornosti v profesionalnem delu, • usposobljenost za sprejemanje odgovornosti za profesionalni razvoj in učenje, izboljševanje lastnega dela skozi evalvacijo z namenom, da se zagotovi kakovost storitev, • poznavanje in zavedanje različnih pravil, odgovornosti in funkcij v zdravstveni negi ter sposobnost prilagajati svoja pravila glede na pacientove potrebe, • sposobnost vsestranskega in sistematičnega prilagajanja obravnave pacienta glede na relevantne psihične, socialne, kulturne, psihološke, spiritualne in družbene dejavnike, • sposobnost spoštovati pacientovo dostojanstvo, zasebnost in zaupnost podatkov, • sposobnost primerno predstavljati pacientovo prihodnost in ravnati tako, da bi preprečili neprimerno ravnanje, • razumevanje nujnosti usklajevanja postopkov zdravstvene nege z zakonodajo in zakonskimi, moralnimi in etičnimi odgovornostmi v poklicnem in zasebnem življenju.	of an individual or a group, passing no judgments when ensuring or protecting rights, trusts and desires of various individuals and groups, • understanding and respect the diversity of the global and local environment when organising and implementing an integrative nursing care, • the ability of taking responsibility in professional work, • taking responsibility for the professional development and learning, improving work through the evaluation, in order to ensure the quality of services, • knowledge and awareness of different rules, responsibilities and functions in nursing care, with the ability to adapt one own's rules according to the patient's needs, • the ability of a comprehensive and systematic treatment of the patient in relation to the relevant psychological, social, cultural, psychological, spiritual and social factors, • the ability to respect the patient's dignity, privacy and confidentiality of the data, • the ability to properly present the patient's future and treating them in order to prevent an inappropriate behaviour, • understanding the necessity of coordination of the nursing care with legislation and legal, moral and ethical responsibilities in professional, as well as in private life.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent/študentka:

- spozna pomen etike za zdravstveno nego,
- se seznanj s standardi etičnega vedenja za kakovostno in varno zdravstveno nego,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students:

- know the importance of ethics for nursing care,
- get acquainted with the standards of ethical conduct in a high quality and safe nursing care,

- pozna in razume pomen temeljnih pojmov za razumevanje filozofije etike in etike zdravstvene nege,
- pozna razvoj in značilnosti etike kot filozofske discipline,
- spozna temeljne discipline etike,
- spozna teorije etike, etične koncepte, modele, metode, načela,
- se seznani z deklaracijami, konvencijami,
- listinami in etičnimi kodeksi ter njihovo implementacijo v prakso,
- pridobi znanje o razvoju etike v zdravstveni negi,
- spozna teorije etike v zdravstveni negi,
- pridobi znanje za uporabo etičnih konceptov v praksi zdravstvene nege,
- pozna kodeks etike in etična načela v zdravstveni negi,
- se zaveda pomena upoštevanja etičnih načel in jih zna upoštevati,
- usvoji temelje za etično ravnanje pri delovanju v zdravstveni negi,
- se zaveda pomena prepoznavanja osebnih in profesionalnih vrednot, stališč, prepričanj in motivov,
- se zaveda pomena refleksije in samonadzorovanega delovanja,
- se zaveda nujnosti prepoznavanja lastnih stereotipiziranih stališč,
- usvoji proces etičnega odzivanja na storjeno strokovno napako,
- pozna pritožbeno pot pacientov v primeru neetičnega ravnanja izvajalcev zdravstvene nege,
- je seznanjen s pravicami, dolžnostmi in odgovornostmi za etično ravnanje udeleženih v zdravstveni negi,
- razvije spretnosti etičnega vzpostavljanja odnosa z različnimi udeleženimi v obravnavi,
- razume pomen zagovorništva pacienta v zdravstveni negi;
- usvoji postopek in modele etičnega odločanja,
- se seznani z etičnimi problemi in dilemami v zdravstveni negi,
- se usposobi za reševanje etičnih dilem v klinični praksi,

- know and understand the fundamental concepts for understanding philosophy of ethics and the nursing care ethics,
- know the development and characteristics of the ethics as a philosophical discipline,
- get familiar with the basic disciplines of ethics,
- familiarize themselves with the ethical theories, concepts, models, methods, principles,
- get acquainted with the declarations, conventions, documents and ethical codes and their implementation in practice,
- obtain knowledge about the development of ethics in nursing care,
- meet the theory of ethics in nursing,
- obtain the knowledge to use ethical concepts in the practice of nursing care,
- are familiar with the code of ethics and the ethical principles in nursing care,
- recognise the importance of compliance with the ethical principles and how to implement it in practice,
- acquire the foundations for ethical conduct in nursing care,
- recognise the importance for recognition of personal and professional values, attitudes, beliefs and motives,
- recognise the importance of reflection and self-controlled performance,
- are aware of how necessary it is to recognize their own stereotypical views,
- acquire an ethical respond to the committed professional mistake,
- know the appealing procedure in case of the unethical nursing care providers,
- are familiar with the rights, duties and responsibilities for the ethical treatment of those involved in nursing care,
- develop skills for an ethical relationship establishment with the various people involved in the treatment,
- understands the significance of patient advocacy in nursing care,
- acquire the procedure and models of ethical decision-making,

• se seznanjajo z raziskovanjem etičnega delovanja v zdravstveni negi in etičnimi načeli v raziskovanju, • se zaveda vpliva družbene etike na etiko zdravstvene nege in razvije kritično mišljenje, • razvija profesionalno identiteto in se zaveda pomena osebne odgovornosti.	• get acquainted with the ethical problems and dilemmas in nursing care, • are trained to deal with ethical dilemmas in clinical practice, • get acquainted with an ethical management in nursing research and the ethical principles in research in general, • are aware of the impact of social ethics on the nursing ethics, and develop critical thinking, • develop professional identity and are well aware of the importance of personal responsibility.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

• <i>predavanja</i> z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, vprašanja, primeri, reševanje problemov), • <i>seminarske vaje</i>: priprava, predstavitev in uspešen zagovor seminarske naloge (reševanje problemov, študije primera, kritično presojanje, diskusija, refleksija izkušenj, vrednotenje, projektno delo, timsko delo).	• <i>lectures</i> with active student participation (explanation, discussion, questions, examples, problem solving); • <i>tutorial</i>: preparation, presentation and a successful defence of a seminar paper (problem solving, case studies with discussion, methods of critical thinking, reflection of experience, evaluating, project work, team work).

Načini ocenjevanja:

Delež (v %)

Weight (in %)

Assessment:

Načini: • izpit • izdelava, predstavitev in zagovor seminarske naloge Ocenjevalna lestvica: ECTS.	80 % 20 %	Types: • exam • preparation, presentation and defence of the seminar paper Grading scheme: ECTS.